

اسرار مغز

Brain Secrets

۴۰ تصویر از اعاد مغز

تالیف:

احمد علامه فلسفی

پژوهشگر ، مدرس علوم روان شناسی و هیپنوتراپیست

سرشناسه: علامه فلسفی، احمد

عنوان و نام پدیدآورنده: اسرار مغز / احمد علامه فلسفی / *Brain Secrets*

۴۰ تصویر از ابعاد مغز / تألیف احمد علامه فلسفی.

مشخصات نشر: تهران، فراروان شناسی / ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۱۳۵ ص. مصور (رنگی)، جدول، نمودار

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۷۰-۰۶-۰

شابک

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: مغز

شناسه افزوده: مغز -- فیزیولوژی

رده بندی کنگره: مغز -- بیماریها

رده بندی دیویی: ۶۱۶/۸۹

شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۶۸۳۲۵

شناسنامه کتاب

نام کتاب: اسرار مغز

مؤلف: احمد علامه فلسفی

ناشر: انتشارات فراروان شناسی

مجری رایانه‌ای: مهدی اخوان فومنی و آرتemis قراخانیان

مدیر انفورماتیک انتشارات: مهندس احمد رضا علامه فلسفی

تصاویر مغز با ترجمه فارسی: تیمورزاده

قطع: رقی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

چاپ و صحافی: پیشگام

نوبت چاپ دوم: ۱۳۹۴

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۷۰-۰۶-۰

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

www.fararavanshenasi.ir

Tel : 09385368577

Email: falsafi557@yahoo

فهرست عناوین

- ۸..... مقدمه
- ۱۱..... گفت و گو با پروفیسور سمعی
- ۱۵..... بخش اول: عملکرد مغز و اعصاب
- ۱۶..... وزن و حجم مغز انسان نسبت به وزن و حجم مغز سایر جانداران چقدر است؟
- ۱۷..... آیا میزان قدرت علم و دانش، آگاهی و خلاقیت به وزن و حجم مغز بستگی دارد؟
- ۱۷..... آیا وزن مغز مردان و زنان با یکدیگر متفاوت است؟
- ۱۷..... در چه مراحل از رشد جنین، مغز تشکیل میشود؟
- ۱۸..... وضعیت و موقعیت مغز کودکان چگونه است؟
- ۱۸..... وضعیت و موقعیت مغز نوجوانان و جوانان چگونه است؟
- ۱۸..... وضعیت و موقعیت مغز بزرگسالان چگونه است؟
- ۱۹..... وضعیت و موقعیت مغز سالخوردگان چگونه است؟
- ۱۹..... اهم نکات مغز در یک نگاه اجمالی چیست؟
- ۲۰..... برای تقویت و حفظ سلامتی مغز چه نکاتی باید رعایت کرد؟
- ۲۲..... اجمالاً مغز دارای چه تواناییهایی میباشد؟
- ۲۳..... آیا مغز قابل تشریح است؟
- ۲۳..... تشریح مغز بطور ساده و اجمالی..
- ۲۴..... ۱- نیمکره‌های مغز:
- ۳۳..... آیا درجه هوش (IQ) بستگی به تعداد سلولهای مغز دارد؟
- ۳۳..... منابع غذایی و بهداشت تغذیه در روند عملکرد مغز تا چه اندازه موثر است؟
- ۳۳..... آیا موسیقی بر روند عملکرد مغز تاثیر گذار است؟
- ۳۴..... آیا سرعت مغز انسان با سن ارتباط معکوس دارد؟
- ۳۴..... آیا قرن نوزدهم «عصر مغز» است یا قرن بیستم؟

- ۳۵..... آیا «ذهن یا فکر» همان مغز است؟
- ۳۶..... دانش بشر در خصوص اسرار مغز تاکنون به چه میزانی رسیده است؟
- ۳۶..... دانشمندان درباره اکتشافات اسرار مغز در چه عرصه‌هایی فعالیت میکنند؟
- ۳۷..... عملکرد وظایف نیمکره‌های راست و چپ مغز چگونه است؟
- ۳۸..... تصویر اشیاء از طریق چشم، چگونه در مغز منعکس میشود؟
- ۳۸..... خونسازی در مغز چگونه جریان دارد؟
- ۳۹..... ساختمان مشبک اجمالاً چگونه است؟
- ۳۹..... جایگاه بطنهای مغز چگونه است؟
- با توجه به این که بعضی از سلولهای مغز در آسیبهای مغزی از طریق ویژگی‌های قادر هستند در برابر آسیبه‌ها از خود دفاع کنند، آیا این امکان وجود دارد که با وادار کردن سایر سلولها به دفاع و محافظت از خود در برابر آسیبهای مغزی، مغز را نجات داد؟
- ۴۰..... آیا پاک کردن خاطرات تلخ از ذهن امکانپذیر است؟
- ۴۱..... مرکز احساس پشیمانی انسان در کدامین بخش از مغز رخ میدهد؟
- ۴۲..... شرایط مغز در داخل استخوان جمجمه چگونه است؟
- ۴۲..... شرایط عملکرد بزرگترین بخش مغز که مخ نام دارد چگونه است؟
- ۴۳..... مراحل تکوین و رشد مغز جنینی و نوزاد تازه متولد شده، چگونه است؟
- ۴۴..... شرایط و موقعیت مغز کودک در فراگیری چگونه است؟
- ۴۴..... شرایط و موقعیت عملکرد مغز نوجوانان و جوانان چگونه است؟
- ۴۵..... شرایط عملکرد مغز انسان در بزرگسالی چگونه است؟
- ۴۵..... شرایط و موقعیت مغز انسان در دوران سالخوردگی چگونه است؟
- ضعف یا فقدان مهر و محبت والدین نسبت به نوزادان و یا کودکان خود، چه تاثیری در روند ساختار مغز آنان بر جا خواهد گذاشت؟
- ۴۶..... آیا میزان کمی و کیفی هوش، به تعداد سلولهای مغزی مربوط است؟
- ۴۷..... کمبود اکسیژن، گرسنگی و سوء تغذیه چه تاثیری بر مغز میگذارد؟

- چگونه فعالیت مغز انداز‌هگیری و مورد بررسی قرار می‌گیرد؟ ۴۷
- آیا مغز در حوزه الکتروبیسته کار میکند؟ ۴۹
- عملکرد نرون (*Neuron*) یا سلول عصبی چیست؟ ۴۹
- مغز شامل چند قسمت است؟ ۵۱
- عملکرد نخاع شوکی چیست؟ ۵۲
- عملکرد مخچه چگونه است؟ ۵۲
- نقش تالاموس *Thalamus* اجمالاً در مغز چیست؟ ۵۳
- نقش هیپوتالاموس *Hypothalamus* در مغز چیست؟ ۵۳
- نقش غده هیپوفیز در مغز چیست؟ ۵۳
- نقش غده «پاینیل» (*Pineal*) چیست؟ ۵۳
- وجود دو نیمکره برای چیست و چرا از هر عضوی در هر دو نیمکره مغز نسبتاً به صورت
قرینه وجود دارد؟ ۵۴
- بافت عصبی شامل چه سلول‌هایی است؟ ۵۴
- ساختار سلول عصبی نرون *Neuron* چگونه است؟ ۵۵
- دستگاه عصبی شامل چه بخش‌هایی است؟ ۵۶
- نخاع: ۶۲
- بخش دستگاه اعصاب محیطی: ۶۳
- قشر مغزی (کرتکس *Cortex*) چیست و چه عملکردی را عهده‌دار است؟ ۶۷
- عملکرد قشر مغز (کرتکس *Cortex*) بر اساس تقسیم‌بندی چهارگانه لوب‌های مغزی چگونه
است؟ ۶۷
- ضمیمه: تصاویر از ابعاد مختلف مغز ۷۱
- بخش دوم: امراض مغز و اعصاب** ۱۰۸
- دلایل وقوع سردردها چیست؟ ۱۰۹
- سردرد ناشی از ابتلاء به مننژیت چیست؟ ۱۰۹

- ۱۰۹ ..... علت بروز سردردهای تنشی *Tension Headache* چیست؟
- ۱۱۰ ..... علائم سردردهای تنشی چیست؟
- ۱۱۰ ..... سردردهای اصلی میگرد چیست؟
- ۱۱۱ ..... دلایل ابتلاء به سردرد میگرد چیست؟
- ۱۱۰ ..... علائم بروز سردردهای میگرد چیست؟
- ۱۱۰ ..... چه توصیه‌های در کاهش درد میگرد موثر است؟
- ۱۱۱ ..... سردردهای خوشه‌ای چیست؟
- ۱۱۱ ..... علائم بروز سردردهای خوشه‌ای چیست؟
- ۱۱۱ ..... رعایت چه نکاتی در کاهش سردرد خوشه‌ای مفید است؟
- ۱۱۱ ..... علائم اولیه‌ی آثار ضربیدگی سر چیست؟
- ۱۱۲ ..... مرگ مغزی چگونه رخ میدهد؟
- ۱۱۲ ..... وضعیت نباتی بیمار مغزی چگونه است؟
- ۱۱۳ ..... بیماری صرع چیست؟
- ۱۱۳ ..... چند نوع صرع وجود دارد؟
- ۱۱۵ ..... س: تشنجهای «تونیک کلونیک» چگونه است؟
- ۱۱۵ ..... تشنجهای صرع «پتیدمال» (*Petitmal*) چگونه است؟
- ۱۱۵ ..... تشنجهای صرع پارسیل ساده چگونه است؟
- ۱۱۶ ..... تشنجهای صرع پارسیل کمپلکس (*Partial Complex*) چگونه است؟
- ۱۱۶ ..... علائم بیماری «نارکوله پسی» (*Narcolepsy*) چیست؟
- ۱۱۷ ..... بیماری مننژیت مغزی (*Meningitis*) چیست؟
- ۱۱۷ ..... علائم مننژیت مغزی در اشخاص بزرگسال چیست؟
- ۱۱۷ ..... بیماری «انس فالیت ویروسی» (*Encephalitis*) چیست؟
- ۱۱۸ ..... علائم بیماری «انس فالیت ویروسی» چیست؟
- ۱۱۸ ..... آبه مغزی چیست و علل ابتلاء به آن چه میباشد؟

- ۱۱۹ ..... علائم بروز بیماری آبه مغزی چیست؟
- ۱۱۹ ..... غدههای (تومورها) مغزی، چه هستند؟
- ۱۲۰ ..... علائم بروز غدههای مغزی چیست؟
- ۱۲۰ ..... سکنه مغزی چیست؟
- ۱۲۱ ..... علل بروز سکنه مغزی چیست؟
- ۱۲۲ ..... علائم بروز سکنه مغزی چیست؟
- ۱۲۲ ..... بیماری آلزایمر (*Alzheimer*) چیست؟
- ۱۲۳ ..... علائم بیماری آلزایمر چیست؟
- ۱۲۳ ..... بیماری پارکینسون و پارکینسونیسم چیست؟
- ۱۲۴ ..... علائم بیماری پارکینسون و پارکینسونیسم چیست؟
- ۱۲۴ ..... بیماری تصلب متعدد یا «ام اس» چیست؟
- ۱۲۵ ..... علل پیدایش بیماری «ام اس» چیست؟
- ۱۲۶ ..... علائم بیماری «ام اس» چیست؟
- ۱۲۶ ..... فلج عصب صورت چیست؟
- ۱۲۷ ..... علائم فلج عصب صورت چیست؟
- ۱۲۷ ..... تیک عصبی (*Nervous Tics*) چیست؟
- ۱۲۸ ..... علائم تیکهای عصبی چیست؟
- ۱۲۸ ..... احساس اضطراب چیست؟
- ۱۲۹ ..... علل بوجود آمدن اختلالات اضطرابی چیست؟
- ۱۲۹ ..... علائم اختلال اضطراب عمومی چیست؟
- ۱۲۹ ..... علائم جسمی در اختلال اضطرابی چیست؟
- ۱۳۰ ..... علائم جسمی و روحی در اختلال اضطراب از نوع وحشت (پانیک) چیست؟
- ۱۳۰ ..... احساس افسردگی و غمگین بودن چیست؟
- ۱۳۰ ..... علل بروز افسردگی چیست؟

مقدمه

دانشمندان علوم پزشکی بویژه در رشته مغز و اعصاب ، علی رغم اینکه طی پنجاه سال اخیر تا کنون به کشفیات قابل توجهی دست یافته اند ، اذعان می دارند که سطح مطالعات و تحقیقات خود راهرچه بیشتر گسترش و تعمیق می بخشند به همان اندازه در فهم و ادراک اسرار خلقت آفریدگار متعال بویژه در خصوص حقایق و شگفتی های مغز ، این عضو ۱۳۵۰ گرمی حاوی بیش از یکصد میلیارد سلول عاجز ، مبهوت و متحیرند . از این شگفت انگیز تر این که « سیم های ارتباطی بین سلول مغزی » یا اتصالات مغزی از پیشرفته ترین دستگاه های کامپیوتر ، پیچیده تر و غامض تر می باشد .

میلیاردها سلول عصبی که هر یک به گونه ای بسیار پیچیده با یکدیگر مرتبط و متصل می شوند تا یک جریان الکتریکی بتواند (که علامت حرکت و عمل عصب است) در یکی از معابر بی شمار بین سلولی عبور کرده و سبب ایجاد یک حرکت مکانیکی یا حسی در بدن گردد .

بنابراین ساختار مغز انسان قطعا بدون هیچ تردیدی از ساختار یک ستاره عظیم به مراتب غامض تر و پیچیده تر است . زیرا اطلاعات و کشفیات دانشمندان درباره نجوم ، ستارگان و کهکشان ها به مراتب بیشتر از اسرار و شگفتی های مغز می باشد .

اگر به مغز کوچکترین آسیبی وارد شود، عملکرد آن بویژه در حوزه ذهن، تفکر، تعقل، هوشیاری و همچنین در کلیه ی حالات، احساسات، رفتار، کردار، گفتار، منش، شخصیت فرد دچار اختلال و آشفتگی می گردد. زیرا ظواهر امر نشان می دهد که سلول های مغز بر اثر آسیب وارده منجر به یک سری ترشحات خاص می شود که با تاثیر آن بر سیستم اعصاب، موجب بروز رفتار روحی و روانی خاصی در انسان می گردد.

آنچه که مبرهن است انسان در هر رتبه، مقام و شغلی اعم از اینکه بلند پایه یا دون پایه باشد، غنی باشد یا فقیر، شادمان باشد یا غمگین، خواب باشد یا بیدار، تمام سلول های بدن او به صورت خودکار وظایف خودش را به طور مستمر طبق قوانین خاص آفرینش انجام می دهد.

برای مثال: کبد صفرا می سازد، لوزالمعده انسولین، غدد فوق کلیوی آدرنالین، تیروئید تیروکسین، به عبارت دیگر کبد لوزالمعده، غدد فوق کلیوی آدرنالین، و تیروئید تیروکسین و سایر اندام های مشابه تولیدات مترشحه خود را از مواد اولیه و ابتدایی آنها با واسطه از ماده حامل می سازند در حالی که عملکرد مغز و ذهن و ارتباط این دو را نمی توان شبیه کبد، لوزالمعده، غدد فوق کلیوی و یا امثالهم انگاشت تا برای انسان فرآورده های ذهنی مانند عشق و نفرت، شادی و غم، ایثار و محبت، شعر، موسیقی، ادراک فراحسی، عرفان و تجسم خلاق بسازد و تولید نماید. زیرا ایجاد ذهن و یا هرگونه اندیشه و احساسی در مغز انسان بدون سابقه ماده حامل اولیه صورت می گیرد و سپس آثار آن متجلی می گردد.

در اینجا این سوال مطرح است که آیا این تفکر، تعقل، عشق و ایمان و تمامی احساسات و عواطف مختلف، همان روح، نفس، جان، روان و ملکوت انسان است؟ از نظر عملکرد دستگاه مغز چگونه قابل توجیه است که گاهی بر حسب اتفاق روح از بدن انسان خارج می شود و تمام مکنونات او را مشاهده می کند و مجدداً به کالبد خودش برمی گردد؟

و یا چگونه ممکن است فکر و ذهن به صورت تله پاتی (انتقال فکر و احساس از راه دور) خارج از دستگاه مغز عمل کند؟ «آرتور بالفور» (Arthur Balfour) همزمان که نخست وزیر انگلستان بود مسئولیت ریاست بیمارستان روانی بریتانیا را هم بر عهده داشت

وی در خصوص یکی از پدیده های شگفت انگیز مغز چنین اظهار داشت : « اگر کره زمین با یکی از اجرام بزرگ آسمانی تصادم کرده و خرد شده و به ذرات خاکستر تبدیل شود ، ممکن است این واقعه از نظر قوانین کائنات قابل ملاحظه و توجیه باشد . لکن اهمیت آن به اندازه این موضوع نیست که اگر شما قادر باشید با نگاه کردن به پشت گردن فردی که چند صندلی جلوتر از شما نشسته باشد و او را ناخودآگاه مجبور می کنید سرش را برگرداند ! چرا ؟ زیرا واقعه اولی بر اساس قوانین کائنات قابل توجیه است ولی واقعه حیرت انگیز دومی قابل توجیه علمی نمی باشد . با علم به این که « فکر ، نتیجه عملکرد کار مغز است چگونه ممکن است فکر خارج از دستگاه مغز عمل کند و تاثیر گذار باشد ؟ زیرا این موضوع به همان اندازه عجیب و غیر ممکن است که انجام عمل دستگاه گوارش و یا گردش خون خارج از بدن صورت گیرد » گویی بواسطه ی ایجاد یک سری از تحریکات الکتریکی مغز ، پیام از یک ذهن به ذهن فرد دیگری با سرعت نور منتقل می شود . که این امر یکی دیگر از اسرار ناشناخته دنیای شگفت انگیز مغز است.

.... ، و اینک کتاب حاضر که حاصل تحقیقاتی پیرامون عملکرد مغز می باشد بطور اجمال به رشته تحریر درآمده است و شامل دو بخش می باشد : بخش اول درباره عملکرد مغز و اعصاب است و بخش دوم مربوط به امراض مغز و اعصاب می باشد . امید است مورد استفاده مفید دانش پژوهان و علاقه مندان قرار گیرد .

احمد علامه فلسفی

گفتگو با پروفسور سمیعی مشهورترین جراح مغز و اعصاب جهان

حمید ضیایی پرور

روز پنجشنبه ۱۵ آذر ۸۶ روز مهمی برای من بود. صبح در دانشگاه علوم و تحقیقات امتحان جامع (مرحله دوم) داشتم و بعد از آن بلافاصله به بیمارستان فوق تخصصی میلاد رفتم جایی که سمپوزیوم بین المللی جراحی مغز و اعصاب به ریاست پروفسور سمیعی مشهورترین جراح مغز و اعصاب جهان در حال برگزاری بود. اذعان می‌کنم تا کنون ۳ نفر روی من تاثیر شگفت‌انگیز داشته‌اند پروفسور جاجرمی رییس بنیاد بین المللی مطالعات آسیایی در تهران و استاد دانشگاه سوربن، پروفسور فضل‌الله رضا اندیشمند بزرگ ایرانی و پروفسور سمیعی مبدع جراحی قاعده جمجمه. وقتی نگاه می‌کنم می‌بینم هر ۳ با اینکه در رشته‌های مختلف متخصص هستند اما ویژگی‌های مشترک دارند: سخت‌کوشی، افتخار آفرینی برای ایران، پیشتاز بودن در رشته خود. گزارش امروز من در روزنامه خراسان به سمپوزیوم جهانی جراحی مغز و اعصاب اختصاص دارد که طی آن من موفق شدم در کنفرانس خبری آن روز ۵ سوال از پروفسور سمیعی بپرسم.

من تاکنون ۸ هزار عمل جراحی قاعده جمجمه روی بیماران انجام داده ام که یک رکورد جهانی است.

پروفسور مجید سمیعی، پایه گذار و مبدع روش نوین «جراحی قاعده جمجمه» در جهان در نشست خبری در حاشیه سمپوزیوم بین المللی ضمن بیان این مطلب در پاسخ به سوال خراسان اظهار داشت: من هر روز در اتاق عمل هشتم و روزانه به طور متوسط بین ۴ تا ۶ عمل جراحی انجام می دهم.

سمپوزیوم بین المللی جراحی مغز و اعصاب که از روز پنج شنبه به ریاست پروفسور سمیعی در بیمارستان میلاد تهران آغاز شد، امروز پایان می یابد. در این سمپوزیوم بین المللی که با حضور ده ها متخصص جراحی مغز و اعصاب از ایران، ایتالیا، آلمان، آمریکا و چین برگزار شد، ۱۲ متخصص داخلی و ۱۲ متخصص خارجی به ارائه مقاله و سخنرانی پرداختند. این سمپوزیوم با همکاری وزارت رفاه، بهداشت، موسسه بین المللی نورو ساینس، دانشگاه های علوم پزشکی تهران، ایران، شهید بهشتی و بیمارستان های فوق تخصصی خاتم الانبیا و میلاد برگزار شده و ریاست آن نیز به عهده پروفسور مجید سمیعی پزشک تراز اول ایرانی مقیم آلمان و مبدع جراحی قاعده جمجمه است. پروفسور سمیعی در این همایش طی سخنانی با ابراز خرسندی از حضور استادان دانشگاه های اصفهان، مشهد، شیراز و تبریز در این سمپوزیوم، گفت: پیشرفت و توسعه علم پزشکی کشور در گرو قدرت علمی استادان آن است و زمانی توسعه علوم پزشکی در کشور نمایان می شود که توجه مسئولان به تمامی شهرها معطوف شود استادان و پزشکان تمام شهرهای کشور باید همان قدرت علمی و تخصصی پزشکان تهران را داشته باشند. وی افزود: ایران زمانی می تواند جایگاه بین المللی خود را از نظر دانش پیدا کند که در تعامل علمی و تخصصی با دیگر کشورها باشد. در این سمپوزیوم با هدف آموزش جراحان ایرانی مغز و اعصاب و برای آشنایی با شیوه عمل جراحی قاعده جمجمه با حداقل آسیب، پروفسور سمیعی به انجام ۲ مورد جراحی به صورت زنده پرداخت. این جراح مشهور ایرانی در سال ۱۳۱۶ در شهرستان رشت دیده به جهان گشود و در سن ۳۳ سالگی به درجه پروفیسوری در رشته مغز و اعصاب مفتخر شد. وی که بیش از ۳۵ سال مسئولیت بزرگ ترین مرکز بین المللی علوم اعصاب (جامعه جهانی جراحان مغز و اعصاب) را بر عهده

داشته، از متخصصان و جراحان زبده ایرانی الاصل مقیم کشور آلمان است و به عنوان پایه گذار و مبدع روش نوین جراحی قاعده جمجمه شناخته شده است
مصاحبه پروفسور سمیعی

پروفسور مجید سمیعی رئیس سمپوزیوم در نشست با خبرنگاران رسانه ها، به سوالات آنان درباره جزئیات و ویژگی های جراحی قاعده جمجمه پاسخ گفت. وی در این نشست خبری به ۵ سوال خبرنگار خراسان درباره تعداد عمل هایی که تاکنون انجام داده است و مسائل مرتبط با آن پاسخ داد.

متن کامل این پرسش و پاسخ ها در پی می آید:

- درباره جزئیات روش جراحی قاعده جمجمه و ویژگی های آن توضیح دهید.
در جراحی قاعده جمجمه، به دلیل پیچیدگی بسیار زیاد به همکاری متخصصان رشته های مختلف نیاز است. چون تمامی عروقی که به مغز می رود و از مغز خارج می شود، از این ناحیه نیز عبور می کند. علاوه بر این ۲ زوج ۱۲ عصبی در مغز داریم که وظایف بسیار مهمی برعهده دارد. این اعصاب مهم نیز از استخوان قاعده جمجمه رد می شود. بنابراین وقتی توموری در ناحیه قاعده جمجمه ایجاد شود، این عروق و اعصاب تحت فشار قرار می گیرد و در نتیجه جراحی که قصد دارد چنین توموری را از داخل قاعده جمجمه خارج کند، باید بسیار دقیق، با احتیاط و تخصصی عمل کند چون کوچک ترین اشتباهی، موجب آسیب دیدن عروق و اعصاب می شود. جراحی قاعده جمجمه در واقع مستلزم همکاری تنگاتنگ ۲ رشته خیلی مهم یکی جراحی مغز و اعصاب و دیگری جراحی گوش و حلق و بینی است. به همین دلیل هم در گذشته اطلاعات هریک از جراحان این دو رشته تا سطح قاعده جمجمه بود و از آن به بعد دیگر هیچ یک از این دو حوزه اطلاعاتی از ساختار درونی این بخش نداشتند

- یعنی در سطح قاعده جمجمه هیچ نوع جراحی انجام نمی شد ؟

تا همین اواخر به تومورهایی که در ناحیه قاعده جمجمه ایجاد می شد، تومورهای غیرقابل دسترس می گفتند. به همین دلیل، حدود ۴۰ سال پیش همکاری تنگاتنگی را با همکاران گوش و حلق و بینی شروع کردم. به همراه یکی از این متخصصان به نام پروفسور «ولفگانگ دراف»، به نوشتن کتاب جامع جراحی قاعده جمجمه پرداختیم. در این همکاری مشترک و پس از تلفیق اطلاعاتمان در ۲ رشته جراحی متوجه شدیم که بسیاری

از تومورهایی را که در گذشته، اصلاحات دست زدن به آن ها را نداشتیم، قابل جراحی است. موفقیت شگفت انگیز این عمل ها باعث شد که ترغیب شوم دوره های آموزشی ویژه ای برای تمام جراحان سراسر دنیا در رشته های مغز و اعصاب و گوش و حلق و بینی در هانور آلمان برگزار کنم. با گذشت تقریباً ۱۰ سال که هر سال یکی دو مورد از این دوره ها را برگزار می کردم، موفق شدم در تمام کشورهای دنیا یک انجمن جراحی قاعده جمجمه برپا کنم به گونه ای که در حال حاضر هیچ کشور پیشرفته ای در دنیا نیست که انجمن جراحی قاعده جمجمه نداشته باشد. من افتخار می کنم که بنیان گذار این پروژه های مهم جهانی بوده ام و خوشحالم که ۱۵ سال پیش نیز که برای فعالیت در ایران حضور داشتیم، شماری از جراحان درخصوص تاسیس چنین انجمنی در ایران اعلام آمادگی کردند. در این زمینه دکتر فرهادی با همکاری جراحان مغز و اعصاب، اولین کنگره جراحی قاعده جمجمه را در تهران برگزار کردند. ثمره این کنگره، همکاری تیمی متخصصان گوش و حلق و بینی با جراحان مغز و اعصاب در انجام جراحی های دشوار قاعده جمجمه است. اکنون به هر کشوری که می روم و می بینم انجام چنین جراحی هایی امکان پذیر شده است، بسیار مسرور می شوم.

البته ما سعی کرده ایم در کنار انجمن های ملی کشورها، یک انجمن بین المللی نیز تاسیس کنیم، در سال ۱۹۹۲ اولین کنگره بین المللی جراحی قاعده جمجمه را با حضور هزار و ۵۰۰ متخصص از ۵۵ کشور جهان در شهر هانور آلمان برگزار کردیم. این کنگره یک هفته ادامه داشت و بیش از ۸۵۰ سخنرانی در آن انجام شد، من در این همایش نیز یک عمل جراحی را به طور زنده در زمانی که آقایان ناهار می خوردند، انجام دادم. شیوه ای که برای جراحی قاعده جمجمه در سطح جهان بنیان گذاشتم روز به روز گسترده تر شد و سراسر دنیا را فراگرفت به گونه ای که در حال حاضر همه متخصصانی که در این رشته ها کار می کنند، علاقه مند و مشتاق شده اند که به بیمارانی که این نوع تومورها را دارند، به نحو شایسته ای رسیدگی کنند. البته ما کتاب هایی نیز درباره این شیوه جراحی نوشته ایم که در سطح گسترده مورد استفاده همکاران می باشد. عمل جراحی قاعده جمجمه را غیر از بیماران دارای تومورهای مغزی، روی چه بیماران دیگری می توان انجام داد؟

در برخی تصادفات احتمال دارد که قاعده جمجمه، دچار شکستگی شود. این شکستگی باعث ترشح آب مغز به خارج می شود که باید از وقوع آن جلوگیری کرد. در این حالت تنها باید از طریق جراحی قاعده جمجمه مغز وارد عمل شد. همچنین بیمارانی هستند که از عارضه «Malformation» یعنی نقص در شکل گیری جمجمه رنج می برند. به عنوان مثال یک تکه از قاعده جمجمه در این بیماران وجود ندارد، یا دچار بزرگی و کوچکی غیرعادی است، این موارد را هم می توان از این طریق ترمیم کرد.

«پایان گفتگو»

Fararavansheansi.ir